

ADVIES
Algemene Raad
23 juni 2005
AR/RLE/ADV/011

Advies over de tijdelijke projecten in het DKO

Advies over de tijdelijke projecten in het DKO

1 Situering

De twee besluiten van 31 juli 1990 over de organisatie van het deeltijds kunstonderwijs bepalen dat de minister, na advies van de inspectie, een DKO-school kan toestaan om een experiment te organiseren. Een experiment in de studierichtingen Muziek, Woordkunst en Dans kan niet langer duren dan 5 jaar in de lagere graad en 4 jaar in de andere graden. In de studierichting Beeldende Kunst is deze termijn 3 jaar in de specialisatiegraad en 6 jaar in de andere graden. Bij de beëindiging van een experiment legt de minister een rapport voor aan de regering. Als instellingen een experiment organiseren, dan mogen zij daarvoor afwijken van de regelgeving op het vlak van het inrichten van opties en vakken, de classificatie van bepaalde vakken als algemeen, technisch of praktisch vak en de lessenroosters¹.

Tijdens het voorjaar van 2005 boog een werkgroep van de Algemene Raad zich over het inrichten van dergelijke experimenten in het DKO. Deze werkgroep stelde vast dat de overheid jaarlijks heel wat experimenten in het DKO organiseert. De werkgroep ondersteunde het belang van experimenten in het DKO, maar stelde ook vast dat er veel onduidelijkheid bestaat over het globaal overzicht van en de coherentie tussen de experimenten. Hetzelfde geldt voor de criteria op basis waarvan de experimenten worden goedgekeurd of afgewezen. De werkgroep pleitte daarom voor meer transparantie in het organiseren van experimenten in het DKO.

Naar aanleiding van het voorontwerp van decreet betreffende de tijdelijke projecten in het onderwijs, stelde de Algemene Raad op 26 mei 2005 vast dat ook het DKO gevat zal worden door de komende regelingen op de tijdelijke projecten. De raad spreekt daarom verder in dit advies van "tijdelijke projecten". De raad vraagt trouwens of het niet nodig is dat er een coördinatie gebeurt tussen de betrokken bepalingen in de besluiten op het DKO en het decreet op de tijdelijke projecten.

In zijn advies van 26 mei 2005 over de tijdelijke projecten kondigde de raad aan dat hij spoedig een advies zal uitvaardigen over de experimenten in het DKO. In opvolging daarvan formuleerde de raad onderhavig advies op 23 juni 2005.

2 Uitgangspunten

- 1 Overeenkomstig zijn advies van 26 mei 2005 vindt de raad het uitermate zinvol dat DKO-scholen de ruimte krijgen om nieuwe leerbehoeften en organisatorische concepten uit te testen door middel van tijdelijke projecten. De raad ondersteunt ook het principe dat de DKO-scholen betrokken worden bij de organisatie van tijdelijke projecten. Dat scholen onderwijsveranderingen mee dragen en aansturen vanuit de eigen schoolcontext, verhoogt immers de kans op slagen ervan.

¹ Zie artikel 13 van het BVR van 31 juli 1990 houdende organisatie van het deeltijds kunstonderwijs, studierichtingen "Muziek", "Woordkunst" en "Dans" en artikel 8 van het BVR van 31 juli 1990 houdende organisatie van het deeltijds kunstonderwijs, studierichting "Beeldende kunst". De afwijkingen op de regelgeving betreffen resp. de artikels 5 tot en met 9 en de artikels 4 tot en met 7.

- 2 Om alle DKO-scholen dezelfde uitgangspositie te geven, met betrekking tot het organiseren van tijdelijke projecten, zou de overheid de criteria voor de toekenning van projecten op voorhand bekend moeten maken, hetzij bij decreet, hetzij in een uitvoeringsbesluit. De raad doet in dit advies een voorstel van criteria voor de goedkeuring van tijdelijke projecten in het DKO.
- 3 De raad vindt ook dat de overheid de procedure voor het toekennen van tijdelijke projecten in het DKO op voorhand moet vastleggen (hetzij decretaal, hetzij bij besluit). Zoals voor de andere tijdelijke projecten vindt de raad dat de overheid ook voor het DKO best een procedure en timing uitwerkt waarin de Vlor advies verstrekt over de voorstellen van DKO-scholen tot het organiseren van een tijdelijk project.
- 4 De raad vindt het logisch dat tijdelijke projecten in het DKO zowel intern als extern geëvalueerd worden². De initiatiefnemende school doet een jaarlijkse zelfevaluatie van het project. Inspectie en bevoegde administratie houden, elk binnen hun eigen bevoegdheid, een tussentijdse evaluatie. De eindevaluatie van het project gebeurt door de school, de administratie en de inspectie. De begeleiding en opvolging van een tijdelijk project gebeurt door de begeleidingsdienst van de betrokken onderwijskoepel.
- 5 De eindevaluatie van een tijdelijk project in het DKO leidt volgens de raad tot een van de volgende mogelijkheden:
 - Het project wordt veralgemeend en in de regelgeving opgenomen.
 - Het project wordt op het einde van zijn looptijd stopgezet.
 - Het project wordt verlengd.
 - Het project wordt in de regelgeving opgenomen, maar de betrokken optie krijgt een S-classificatie (zie hieronder).
- 6 Mede omwille van de consequenties van een tijdelijk project op het gebied van schoolorganisatie en personeelsaangelegenheden, vindt de raad dat de tijdelijke projecten in het DKO maar over een beperkte periode mogen lopen. Van sommige DKO-projecten kan men van oordeel zijn dat het om een of andere reden (bijvoorbeeld budgettaire overwegingen) niet wenselijk is om ze te veralgemenen hoewel ze gunstige effecten hebben. De raad stelt voor om die projecten organiek in de regelgeving op te nemen met een specifiek/uniek karakter. Een optie met de S-classificatie zou dan uniek zijn en dus slechts in 1 instelling georganiseerd kunnen worden. De raad spiegelt zich voor dit voorstel aan de classificatie van S-studierichtingen in het gewoon voltijds onderwijs³. Een experiment dat hiervoor in aanmerking komt is dat met de Suzuki-methode in de Stedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans van Turnhout. Dit project loopt al erg lang en is toegestaan op basis van een ministerieel schrijven dat geen einddatum vermeldt.
- 7 De raad is van oordeel dat de maximale duur van een tijdelijk project gelijk is aan het aantal leerjaren van de betrokken graad, vermeerderd met één jaar. Op deze manier kunnen DKO-scholen die dit wensen, een project minstens tweemaal in elk leerjaar

² Zie hierover punt 2 (alinea 5) van het Vlor-advies over de tijdelijke projecten (AR/RHE/ADV/008).

³ Artikel 2, 29° van het decreet van 14 juli 1998 houdende diverse maatregelen met betrekking tot het secundair onderwijs en tot wijziging van het decreet van 25 februari 1997 betreffende het basisonderwijs, definieert een specifieke studierichting als 'een structuuronderdeel dat (voorbereid op zeer beperkte en sterk gespecialiseerde beroepen of beroepssectoren en/of dat om redenen van inhoudelijke validiteit) slechts in beperkte mate aangeboden kan worden'. De Vlaamse regering wijst de structuuronderdelen aan die specifiek zijn (artikel 5). Het decreet bepaalt ook bijzondere programmatievoorwaarden voor specifieke studierichtingen, onder meer advies van de Vlor (artikels 12, 20, 27, 28, 32 en 38).

van de betrokken graad of graden laten plaatsvinden. Deze regeling stemt voor de meeste studierichtingen en graden overeen met de termijnen die nu in de twee besluiten voor de organisatie van het DKO bepaald zijn⁴.

Voor de studierichting Dans stelt zich evenwel een probleem. Toen in 2001 de instapleeftijd voor Dans van 8 jaar naar 6 jaar verlaagd werd, ontstonden door deze wijziging in de lagere graad Dans 6 leerjaren (in de plaats van 4)⁵. De raad vindt het daarom logisch dat ook de maximale duurtijd van een tijdelijk project in de eerste graad Dans met twee jaren wordt verlengd.

Een gelijkaardig probleem stelt zich voor de lagere en middelbare graad van de studierichting Beeldende Kunst. Deze tellen elk zes leerjaren, maar volgens de huidige regeling kunnen de experimenten er maar maximaal zes jaren duren. In overeenstemming met zijn uitgangspunt, vraagt de raad dat de maximale duur van een project in beide graden opgetrokken wordt van zes naar zeven jaren.

De raad merkt op dat het telkens een maximum duur betreft en dat scholen dus ook een project met een kortere looptijd kunnen indienen.

3 Voorstel van procedure voor gesubsidieerde tijdelijke projecten in het DKO

De raad stelt voor om dezelfde beslissingsprocedure te volgen als voor de programmatieaanvragen: de minister beslist op advies van de bevoegde administratie, de inspectie en de Vlor.

Ten aanzien van de scholen dient er voor het indienen van het aanvraagdossier een uiterste datum te worden vastgelegd die rekening houdt met de verschillende stappen van de procedure en de haalbaarheid van de definitieve beslissing. Met het oog op een ministeriële beslissing op uiterlijk 1 juni, stelt de raad 1 februari voor als uiterste indieningsdatum voor tijdelijke projecten in het DKO. Zowel een toekenning als een afwijzing van een tijdelijk project moet schriftelijk worden gemotiveerd.

De raad stelt voor dat de inrichtende macht voor de aanvraag van een tijdelijk project een schriftelijk dossier indient dat de volgende elementen omvat:

- 1 Een behoefteonderzoek.
- 2 De doelstellingen van het tijdelijk project.
- 3 De motivering van de meerwaarde voor het DKO.
- 4 De doelgroep, graad en prognose van het aantal leerlingen.
- 5 De duur van het tijdelijk project.
- 6 De benodigde infrastructuur.
- 7 Samenwerking met eventuele partners (disciplineoverschrijdend, leerplichtonderwijs, culturele centra, ...).
- 8 De regionale spreiding.
- 9 De inhoudelijke invulling van het tijdelijk project.
- 10 Budgettering (werkingskosten, omkadering, ...).
- 11 Voorstel van bekwaamheidsbewijzen / competentieprofiel.
- 12 De betrokkenheid van de pedagogische begeleiding.

⁴ Zie voetnoot 1.

⁵ Zie punt 2.2.3 van de omzendbrief van 9 juli 2001 tot wijziging van de Besluiten van de Vlaamse Regering van 31 juli 1990 houdende de organisatie van het deeltijds kunstonderwijs, studierichting "Beeldende kunst" en de studierichtingen "muziek", "woordkunst" en "dans".

De raad vraagt dat de bevoegde administratie een gestructureerd aanvraagmodel ontwikkelt zodat de diverse elementen die deel uitmaken van het dossier kunnen worden afgetoetst.

4 Voorstel van criteria voor gesubsidieerde tijdelijke projecten in het DKO

De raad stelt voor dat de overheid bij de goedkeuring van tijdelijke projecten de onderstaande criteria hanteert:

- 1 Het tijdelijk project beantwoordt aan een nieuwe leerbehoefte:
 - het is inhoudelijk vernieuwend
 - en/of is organisatorisch vernieuwend
 - en/of richt zich naar (een) specifieke doelgroep(en).
- 2 Het bevat een leertraject van minstens 1 leerjaar.
- 3 Het kan niet binnen de bestaande organieke opties worden georganiseerd.
- 4 Het beantwoordt aan de bestaande regelingen op de instapvoorwaarden van leeftijd.
- 5 Het dossier: alle elementen zijn in het dossier aanwezig en zijn goed onderbouwd.

5 Advies

Complementair aan het advies van 26 mei 2005 over de tijdelijke projecten, formuleert de raad voor de organisatie van projecten in het DKO de onderstaande adviezen:

- 1 De mogelijkheid om, op basis van de besluiten van 1990, experimenten in het DKO te organiseren wordt meegenomen in de komende regelingen op de tijdelijke projecten.
- 2 Op basis van een evaluatie beslist de overheid of en in welke mate ze tijdelijke projecten organiek in de regelgeving opneemt. Bepaalde projecten kunnen met een specifiek karakter in de regelgeving worden vertaald.
- 3 Het is belangrijk om transparantie en coherentie te bekomen op het vlak van de toekenning van tijdelijke projecten in het DKO. Dat kan door op voorhand een procedure uit te tekenen, die onder meer de adviesverstrekking door de Vlor bevat, en door duidelijke en vooraf bekende criteria te hanteren. In de punten 3 en 4 van dit advies doet de Algemene Raad voorstellen voor deze procedure en criteria.
- 4 De maximale duurtijd van een project wordt in alle graden en studierichtingen aangepast aan het principe dat deze gelijk is aan het aantal leerjaren van de betrokken graad, vermeerderd met één jaar.

De Algemene Raad keurde dit advies unaniem goed op de vergadering van 23 juni 2005.

Jacques Perquy
secretaris-generaal

Ann Demeulemeester
voorzitter